

Враховуючи обсяг прав та можливостей відносно житла, яке перебуває у власності, порівняно із житлом, яке передано у користування, можна констатувати, що право на житло може бути реалізовано повною мірою лише за умови виникнення права власності на таке житло.

Список використаних джерел:

1. Житловий кодекс Української РСР: зі змінами і доповненнями станом на 26.10.2010р. : відповідає офіційному текстові. — К. : Правова єдність, 2010. — 57 с.
2. Житлове право України Науково-практичний посібник / Мічурін Є.О., Сліпченко С.О., Соболев О.В. — Харків: Еспада, 2004. — 318 с.
3. Конституція України: прийнята на 5-й сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Верховна Рада України. — Офіц. вид. — К. : Парлам. вид-во, 2010. — 63 с.
4. Назаров В.В. Право особи на недоторканість житла та його обмеження у кримінальному провадженні // Юридична Україна. — 2009. — № 5. — С. 105-110.
5. Науково-практичний коментар Цивільного Кодексу України. Станом на 1 травня 2012 р. / За ред. В.В. Богатиря — К. : Центр учбової літератури, 2012. — 1024 с.
6. Про Концепцію державної житлової політики: Постанова Верховної Ради України №254/95-ВР від 30.06.1995 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1995. — №27. — Ст. 200.
7. Седугин П.И. Жилищное право: учеб. для вузов / П.И. Седугин. — М. : ИНФРА-М : НОРМА, 2002. — 320 с.
8. Скаржинський М.В. Поняття житла в цивільному праві України // Підприємництво, господарство і право. — Вип. 9. — К., 2004. — С. 75-77.
9. Скрипко В.Р. Конституционное право граждан Российской Федерации на жилье // Государство и право. — 2003. — № 12. — С. 32.
10. Харитонов Є.О., Старцев О.В. Цивільне право України : Підручник. — Вид. 2, перероб. і доп. — К. : Істина, 2007. — 816 с.
11. Цивільний кодекс України: зі змінами і доповненнями станом на 15.02.2011р. : відповідає офіційному текстові. — К. : Правова єдність, 2011. — 308 с.

НОВІ КОЛІЗІЇ ОХОРОННОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Козир Дмитро Володимирович, ад'юнкт кафедри цивільного права і процесу НАВС

Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор, начальник кафедри цивільного права і процесу НАВС *Заїка Ю.О.*

18 жовтня 2012 року набрав чинності Закон України «Про охоронну діяльність» (далі – Закон). Прийняття закону свідчить про те, що законодавець висловив певну довіру приватним охоронним структурам, розширивши їх повноваження та надавши їх діяльності більш цивілізованих форм.

У Законі предметом регулювання є господарська діяльність у сфері надання послуг з охорони власності і громадян. Водночас діяльність охоронних структур, які створюють підприємства та організації для задоволення власних потреб, цим Законом не регулюється.

Приватним суб'єктам охоронної діяльності надано право користування окремими спеціальними засобами: бронежилетами, гумовими кийками, наручниками, травматичною зброєю, а також право залучати до охорони службових собак. Користування вогнепальною зброєю залишається виключною прерогативою державних структур, які надають охоронні послуги: підрозділів органів внутрішніх справ, митниці, інкасації Національного банку України та ін.

Актуальними є і прямиї приписи, щодо заборони охоронним структурам брати участь у виконанні судових рішень під час виконавчого провадження (п.10 ст.10 Закону); вдатися до дій, спрямованих на силове протистояння між персоналом охорони різних суб'єктів господарювання (п.11 ст.10 Закону).

На сьогодні договір охорони вийшов з вузьковідомчих рамок і за своїм змістом все більше набуває характер цивільничного договору [1, с.703].

Проте деякі положення нового Закону не враховують потреб практики і не погоджуються з окремими нормам чинного законодавства.

Договір про надання послуг з охорони повинен укладатися з дотриманням письмової форми. Проте при цьому, законодавець акцентує увагу, що предметом договору охорони буде лише те майно, яке на законних підставах належить власнику, і покладає на останнього обов'язок по наданню суб'єкту охоронної діяльності підтверджуючих це документів (ч.3 ст.8 Закону).

Із статті Закону випливає, що охороняти на підставі договорів з фізичними та юридичними особами суб'єкт охоронної діяльності має право лише приналежне їм майно.

Таке обмеження не є доцільним та суперечить чинному законодавству.

Прийнятий Закон « Про охоронну діяльність» є актом цивільного законодавства і тому згідно ст. 4 ЦК України повинен відповідати Конституції України та Цивільного кодексу.

Відповідно, до ст. 636 ЦК України допускається укладення договору на користь 3-ї особи [2, с.17].

У зв'язку з цим при укладенні договорів на охорону майна учасники охоронних правовідносин керувалися нормами ЦК України та уклали договори на охорону майна, як належного безпосередньо їм на праві власності, так і на охорону майна, яке належало іншим фізичним та юридичним особам.

В іншому випадку необхідно розривати договори на охорону багатьох складських приміщень і терміналів, камер сховищ транспортних організацій, депозитаріїв фінансово-кредитних установ, так як на цих об'єктах, переважно, розміщується майно, яке не належить особі, яка укладає договір на охорону об'єкта.

Також, п. 2 статті 8 Закону вказує на те, що « у договорах про надання послуг з охорони майна та фізичних осіб відповідно до положень ЦК України визначаються умови відшкодування суб'єктом охоронної діяльності шкоди, заподіяної через неналежне виконання ним своїх зобов'язань». Водночас у статті 15 Закону визначено, що персонал охорони несе відповідальність, у тому числі цивільно-правову лише за невиконання або неналежне виконання покладених на нього обов'язків.

З наведеного можна зробити висновок, що законодавець не покладає на суб'єкта та персонал охоронної діяльності відповідальності за шкоду, заподіяну без їхньої вини, наприклад внаслідок казусу.

Договір охорони є спеціальним видом зберігання і відповідно до ст. 955 ЦК на нього розповсюджуються загальні положення про зберігання.

Законодавець передбачає підвищену відповідальність професійного зберігача (яким є і приватний суб'єкт охоронної діяльності) за договором, оскільки його звільняє від відповідальності лише:

- а) непереборна сила;
- б) властивості речі, про які він не знав і не міг знати;
- в) вина поклаждодавця (як умисна, так і необережна).

Інші ж обставини внаслідок яких річ, що охоронялася, загинула чи була пошкоджена (а саме – казус, випадок), не звільняють професійного охоронця від відповідальності (ч.2 ст. 950 ЦК).

Крім цього у ЦК також передбачено спеціальний вид деліктного зобов'язання – зобов'язання щодо відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг) (§ 3 гл. 82).

І положення нового Закону стосовно відповідальності професійного зберігача (суб'єкта охоронної діяльності) не співпадає не лише з спеціальною нормою викладеною в ЦК, а іде в розрізі з загальною нормою передбаченою статтею 1209 ЦК України.

Частина І цієї статті визначає «виготовлювач товару, що є нерухомим майном, виконавець робіт (послуг) зобов'язаний відшкодувати шкоду, завдану фізичній або юридичній особі внаслідок конструктивних, технологічних, рецептурних та інших недоліків товарів, робіт (послуг), а також недостовірної або недостатньої інформації про них». Відшкодування шкоди не залежить від їхньої вини, а також від того, чи перебував потерпілий з ними у договірних відносинах.

Також, згадані вище суб'єкти звільняються від відшкодування шкоди у таких випадках:

а) якщо вони доведуть, що шкода виникла внаслідок непереборної сили;

б) або внаслідок порушення потерпілим правил користування або зберігання товару (результату робіт, послуг).

Тобто, за ситуації, коли наприклад: сигналізація не об'єкті не спрацювала через технічну заводську несправність, а надавач охоронних послуг (послугонадавач) має нести відповідальність за випадок, який трапився. Або суб'єкт охоронної діяльності поставив недостатню кількість постів охорони через що певна частина території залишилася поза увагою охорони в результаті чого була скоєна крадіжка з об'єкта. Чи є це « конструктивними» недоліками наданої послуги? Певно, що так.

Ці прогалини в законодавстві потребують усунення.

Список використаних джерел:

1. Див.: Ю.О. Заїка Договір охорони // Цивільне право України. Особлива частина : підруч. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової, Р.А. Майданика. – 3-тє вид., перероб. і допов. –К.: Юрінком Інтер, 2010.–1176 с.

2. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України : у 2 т. – 5-е вид. перероб. і допов. / за ред. О.В. Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. – Т. 2. – К.: Юрінком Інтер, 2012. — 832 с.

ВІДМЕЖУВАННЯ ЗВОРОТНОЇ ВІДМОГИ (РЕГРЕСУ) ВІД РЕСТИТУЦІЇ

Куріньовська Людмила Анатоліївна, здобувач кафедри цивільного права і процесу НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри цивільного права і процесу НАВС *Лов'як О.О.*

Аналізуючи такі категорії цивільного права, як регрес і реституція, може скластись враження, що вони мають між собою деяку схожість, але на практиці це зовсім не так. Тому, спробуємо з'ясувати, чи можна провести паралелі між ними або ці поняття різко різняться одне від одного.

На наш погляд, відповідь на це питання становить інтерес не тільки для науки, але і для правозастосовчої практики, оскільки, відповідаючи на питання про співвідношення цих категорій, ми також вирішуємо питання про те, які норми в тому чи іншому випадку підлягають застосуванню.

В чинному ЦК України поняття «реституції» відсутнє, але таке поняття вироблене юридичною практикою та наукою. Слово «реституція» походить від латинського «restituere». Дія реституції полягала в тому, що вона позбавляла юридичної сили факт, який став підставою існуючого становища, і відновлювала попередній стан цих правовідносин [1, с. 71]. В свою чергу в ч. 1 ст. 216 ЦК України передбачено, що недійсний правочин